



ת"פ 61396/12/20 - מדינת ישראל נגד מזל ברונשטיין

בית משפט השלום בחדרה

ת"פ 61396-12-20 מדינת ישראל נ' ברונשטיין
תיק חיצוני:

בפני	כבוד השופטת רקפת סגל מוהר
מאשימה	מדינת ישראל
נגד	
נאשמת	מזל ברונשטיין

פסק דין

רקע

1. בתאריך 28.12.20, הוגש כנגד הנאשמת כתב אישום המייחס לה עבירה של כריתת עץ בוגר ללא רישיון כריתה, לפי סעיף 15(א) ביחד עם סעיף 17(7) לפקודת היערות.
2. בכתב האישום נטען כי במועד שאינו ידוע למאשימה במדויק במהלך חודש פברואר 2019, בחצר הבית ברח' החרוב 8 בזכרון יעקב, הזמינה הנאשמת אדם שזהותו אינה ידועה למאשימה, על מנת לכרות עץ פיקוס בוגר שקוטר גזעו 65 ס"מ (**להלן: "העץ"**). גזעו של העץ נחתך מבלי להותיר לו בדים, וללא רישיון כריתה שניתן על ידי פקיד היערות.
3. כתב האישום הוגש לבית המשפט בעקבות בקשת הנאשמת להישפט בגין הודעת קנס מינהלי שקבלה (**ר' ת/5, להלן: "הדו"ח"**).

תשובת הנאשמת לכתב האישום

4. בתשובתה לכתב האישום מיום 18.4.21, טענה הנאשמת כי הדו"ח שניתן לה נולד בעקבות שיחה שקיימה עם פקיד היערות צור לביא אשר פנה אליה בקשר לכריתתו של עץ אחר - עץ אלון שגדל בחצר ביתם של הורי בעלה שכבר הלך לעולמו, בית השייך לאחיותיו ואשר לה עצמה לא היה כל קשר אליו (**ר' שאריות גזע עץ האלון הכרות בתמונה נ/1**). לדבריה, באותה שיחה היא סיפרה למר לביא אודות עץ פיקוס שגדל בחצר ביתה, תיארה אותו ככזה ש"היה מאוד מסוכן, הרים את השורשים,



מטר מהבית שלה, פירותיו נפלו והוא הציף את כל הקומה הראשונה שהיתה עם קקי וכו'..."
(ר' שאריות העץ הכרות - נ/5), סיפרה לו על כריתת העץ וטענה כי מי שהזמין את הגנן - מחמוד, שביצע את כריתתו היה בעלה שסבל מהלם קרב ובאותה עת היה מאושפז לסירוגין בבית החולים "שער מנשה" (ר' המסמכים הרפואיים נ/2 ופתק עליו רשם בעלה את פרטי הגנן - נ/3). ועוד אמרה: "... בהינתן העובדה שצור לביא הגיע אלי בעניין עץ האלון ועל זה הואשמת ואת זה לא עשיתי, ב"סמול טוק" סיפרתי לו על מה שעשיתי, לפי גרסתי, זה היה מסוכן והיינו חייבים להוריד אותו. הוא היה חייב להגיד לי להגיש בקשה בדיעבד, תעשי משהו. אחרי כמה חודשים משום מקום אני מקבלת את הדבר הזה".

5. לנוכח טענות הנאשמת, נקבע התיק להוכחות.

הראיות

6. מטעם המאשימה העיד פקיד היערות **מר צור לביא** שאישר כי הדו"ח **1/ת** נערך על ידו. מר לביא סיפר כי הגיע לרח' החרוב 8 בזכרון יעקב ביחד עם פקח נוסף, בעקבות הודעה אנונימית שהתקבלה אודות עץ פיקוס שנכרת במקום. עם הגעתו, מדד את קוטר שאריות גזעו של העץ, מצא כי מדובר בקוטר של כ- 60 ס"מ, צילם אותו (ר' בתמונה - **2/ת**) ורק לאחר מכן נפגש עם הנאשמת וחקר אותה באזהרה (**ר' 4/ת**). להוכחת מיקום הבית והעץ הוגש תצלום האוויר - **3/ת**.

בחקירתו הנגדית על ידי הנאשמת, דחה מר לביא את טענותיה לפיהן ייחס לה תחילה כריתה של עץ אלון, ואמר: "יכול להיות שהיתה שיחה, אבל העדות שלי מתייחסת לעץ פיקוס. אני זוכר שבידיעה האנונימית נמסר לי שמדובר בעץ פיקוס. נפגשתי עם הגברת (הנאשמת - ר.ס.מ) לאחר סיור קודם ולאחר המדידה והתייחסתי בשאלות שלי לעץ פיקוס שקרוב לבית... אני זוכר שהיה שם מצב לא תקין או לא בריא, אבל לא זוכר פרטים", וכן: "מבחינתי עץ שנכרת בלי רישיון זו עבירה על פקודת היערות. מלכתחילה, התייחסתי לפיקוס ולא לאורן או אלון, על זה גם היתה החקירה ועל זה היא נשאלה. אני מודה שהיא שיתפה פעולה ולא היה כאן תרגיל שמעץ אורן או אלון עברנו לפיקוס. מלכתחילה דובר על פיקוס שהיה צמוד לבית. אני מודה שאני לא בקיא איזה מגרש שייך למי שם, לה, למשפחה של בעלה..."

7. מטעם ההגנה העידו הנאשמת והקבלן שבנה את ביתה, מר מנחם חדד.

א. גרסת הנאשמת

בחקירתה באזהרה מיום 12.6.19 על ידי פקיד היערות מר לביא (**4/ת**), נשאלה הנאשמת אודות נסיבות נטיעת וכריתת עץ הפיקוס שממזרח לביתה. הנאשמת השיבה כי היתה זו היא ש"שתלה את



הפיקוס לפני מעל 20 שנה והסבירה מדוע הזמינה את האדם שביצע את כריתתו בפועל וגם הדביר את שורשיו, באמרה: **"...במבחן התוצאה שורשי העץ הכביר הרימו את הריצוף במבואת הבית וחדרו לצנרת המים הביוב ושאר התשתיות של הבית. כאשר הגעתי הביתה לפני 4 חודשים, כל הקומה הראשונה של הבית, הוצפה במי ביוב וצואה. ניקיתי את הנזקים למיניהם ולמחרת הזמנתי את השותף שלי המהנדס והוא הסביר לי שעלי לעשות מעשה, אחרת התקלות יחזרו על עצמן. השרברב שהוזמן אמר לי במפורש שהוא אינו יכול לתקן את הסתימות בגלל שכל המערכת מלאה בשורשים מפותחים. בנוסף הזמנתי כורת שאיני זוכרת כרגע את פרטיו אשר הגיע וכתר את העץ וכן הדביר את השורשים שהתפשטו בתשתיות בבית. מבחינתי הטיפול בעץ היה כורח קיומי לא נותרה ברירה בידי...".**

גם בעדותה בפני חזרה הנאשמת וטענה כי החליטה לכרות את העץ משום ש**"היווה סכנה"** והוסיפה כי לאחר שסיפרה על כך לפקיד היערות מר לביא, ציפתה כי תוכל לקבל אישור בדיעבד לכריתתו, אלא שבמקום זאת מצאה עצמה מואשמת בכריתה לא חוקית. בסיכום דבריה אמרה הנאשמת: **"... בבייסיק כשהרעלנו את השורשים שלו לא האמנו שנגיע למצב שנצטרך להוריד אותו. אבל בשלב מסוים הענפים שלו התחילו ליפול וזה היה חורף קר. אז תעשו מה שאתם רוצים כי זה מאוד קשה לי...".**

ב. עדות הקבלן מר מנחם חדד

הקבלן חדד, מי שבנה את ביתה של הנאשמת בשנת 2005, סיפר כי במהלך התקופה שקדמה לכריתת העץ היא פנתה אליו והתלוננה על בעיות בביוב. בעקבות כך הגיע אל הבית ביחד עם שרברב ולאחר שפתחו את בריכות הביוב הסתבר להם שהצנרת נסתמה כתוצאה מחדירת שורשי עץ הפיקוס אליה והדבר גרם להצפות של תכולת הביוב בבית. משכך, הביאו אדם שיטפל בעץ, וכדבריו: **"... הבאנו את פואד, הוא חתך כמה שיכול היה להוריד אותם והמלצנו לשים חומצה כדי שהשורשים לא יחדרו שוב לביוב ושחררנו את הסתימה, זה היה יום קשה. אחרי כמה זמן כנראה מהחומצה שהחדרנו העץ התייבש ואני מעבר לזה לא טיפלתי. מה שהיה שייך לי זה לשחרר את הביוב וזו העבודה שביצעתי... וכן: "... זו משפחה וכל הבית מוצף, אתה רואה ששורשים יחדרו לביוב, מה ציפית שאעשה?" ... בסה"כ באתי לראות מה הבעיה והיכן. אז המלצתי לנקות את השורשים שבביוב. אם צריך לעשות את זה שוב, אאלץ לעשות את זה...".**

לשאלתי, האם ידע על החובה לקבל אישור מפקיד יערות תחילה כשמדובר בעץ שכזה, השיב הקבלן חדד: **"לא חשבתי שניקוי השורשים יגרום בסופו של דבר למותו של העץ כי הפיקוס הוא רב זרועות... טיפלנו בשורשים, אחרי כמה חודשים העץ התייבש, מן הסתם הפגיעה בו היתה קשה ואז כשכרתו אותו הוא היה יבש. הוא גם היווה סכנה...".**

דין והכרעה



8. לנוכח הודאת הנאשמת בכך שכריתת העץ בוצעה ביוזמתה, הגם שטענה כי היא למעשה נטלה על עצמה את האחריות למעשה שבוצע על ידי בעלה ז"ל, לאור עדות פקיד היערות מר לביא ודברי הקבלן חדד גם כן, מסקנתי היא כי אין מנוס מהרשעתה.

9. סעיף 15(א) לפקודת היערות קובע כי:

"הכורת אילן מוגן או עץ בוגר או מעתיקו שלא על פי רישיון שניתן

על ידי פקיד יערות, דינו מאסר שישה חודשים או קנס כאמור

בסעיף 61 (א) (2) לחוק העונשין".

סעיף 2 לפקודה מגדיר "עץ בוגר" כ"עץ שגובהו שני מטרים לפחות מעל פני הקרקע, וקוטר גזעו, הנמדד בגובה 130 סנטימטרים מעל פני הקרקע, הוא 10 סנטימטרים לפחות..".

במקרה שלפני, קוטר גזעו של העץ אמנם נמדד בגובה נמוך יותר מזה המתחייב על פי לשון סעיף 2 הנ"ל ונמצא כ- 60 ס"מ ואף יותר (ר' ת/2), ואולם מצפייה בתצלום יש ניתן לקבוע כי אין זה סביר שבגובה של 130 ס"מ מעל פני הקרקע יכול היה להיות גזעו דק הרבה יותר. משכך וגם לאור העדויות ששמעתי, יש בידי לקבוע כי אכן מדובר היה בכריתת "עץ בוגר".

10. אשר לעונש -

ע"פ 17 (7) לפקודת היערות, מסמך את בית המשפט להטיל על מי שהורשע בעבירה זו עונש מאסר של שישה חודשים או קנס בשיעור הקבוע בסעיף 61 (א) (2) לחוק העונשין, ששיעורו הוא עד - 29,200 ₪.

סעיף 14 לחוק העבירות המנהליות קובע כי כאשר אדם מבקש להישפט ומורשע בעבירה נשוא בקשתו, כי אז הקנס שיוטל עליו, לא יפחת מהקנס המקורי על העבירה, "אם הוא העונש היחיד". עם זאת, כך נקבע: "בית המשפט רשאי מנימוקים שירשמו להפחית את הקנס, אם ראה נסיבות מיוחדות המצדיקות את הפחתתו".

עיון בפסיקה רלבנטית מלמד על כך שהקנסות המוטלים על מבצעי עבירה זו, מהווים נגזרת של היקף הכריתה וסוג העץ שנכרת.

ב"כ המאשימה טען כי סכום הקנס המנהלי הקבוע לצד העבירה הנדונה הוא 7,500 ₪ ובהפנותו אל סעיף



8 לחוק עבירות מנהליות טען כי משלא ניכר קושי כלכלי אצל הנאשמת, יש להשית עליה כפל קנס בסך של 15,000 ₪ בתוספת התחייבות להימנע מעבירה.

הנאשמת עצמה, אשה ילידת 1952 שמן המסמכים שהציגה בפני (נ/2) נראה כי נסיבות חייה אינן וגם לא היו פשוטות, בקשה כי אקל עמה בין השאר משום שנכון להיום היא עובדת בית אבות והכנסותיה אינן גבוהות.

לצד כל אלה אציין כי לא מזמן, נדרש בית המשפט המחוזי בחיפה לשאלת הערכים המוגנים העומדים בבסיס פקודת היערות, מקום בו מדובר היה בכריתת עצי הדר ואבוקדו, וקבע כי "פקודת היערות כאמור בכותרתה: "באה להגן על היערות וליצור ולנהל מקומות מיוחדים ליערות". מסיבה זו עולה הצורך בהתערבות ושינוי פקודת היערות שמנוסחת היום בצורה המטילה איסור גורף על כריתת עצים בוגרים ללא רישיון, ובכלל זה גם על עצי פרי בשדות חקלאיים - ראה בעניין הצורך בהתערבות את האמור בדו"ח בחינת רגולציה חדשה (RIA) (ר' עפ"ג (חיפה) 25581-06-20 מדינת ישראל נ' נאטור (2.8.20).

ואכן, באותו דו"ח רגולציה - "ספר הפחתת הנטל הרגולטורי" לשנת 2018, הומלץ בין השאר לשנות את הקריטריונים הסובייקטיביים דוגמת "ייחוד העץ" או "תרומתו הסביבתית" ואימוץ קריטריונים ברורים וודאיים אשר ישקפו את האינטרס הציבורי המוגן.

לאחר שנתתי דעתי לכל אלה ובתוך כך לנסיבות המיוחדות בהן בוצעה העבירה, שהיתה "נחסכת" מן הנאשמת לו רק פנתה אל פקיד היערות לצורך קבלת אישור לכריתה תחילה, כמו גם לנסיבות האישיות, סבורני כי מדובר במקרה המצדיק חריגה ממדיניות הענישה הנוהגת.

11. סוף דבר, אני מרשיעה את הנאשמת בעבירה המיוחסת לה בכתב האישום ומפני כל האמור לעיל, מחייבת אותה בתשלום קנס מופחת בסך של 1,500 ₪ בלבד, אותו יהא עליה לשלם עד ליום 30.4.22.

מאחר שלהתרשמתי אין מדובר במי שתחזור ותבצע עבירות דומות בעתיד, לא מצאתי הצדקה לחייבה גם בחתימה על התחייבות כספית.

זכות להגשת ערעור לבית המשפט המחוזי בחיפה בתוך 45 ימים.

המזכירות תשלח את פסק הדין לצדדים בדואר רשום.



ניתן היום, ל' אדר א' תשפ"ב, 03 מרץ 2022, בהעדר הצדדים.